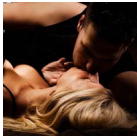

POSTAJE LI SEKS PONOVO SKUPA ROBA?

Autor tportal.hr - Davorka Grenac

Nedjelja, 24 Veljača 2013 18:35 - Ažurirano Nedjelja, 24 Veljača 2013 18:39

Izvor: www.tportal.hr

»Aquarius, aquarius« pjevala su u legendarnom mjuziklu »Kosa« razdragana djeca cvijeća, oslobođena građanskih okova. Slobodna ljubav i seksualno samoodređenje bili su karma hipi pokreta rođenog u SAD-u tih šezdesetih godina. Bile su to godine baby booma, stvaranja seksualnih simbola, u modu su došli obrazovni filmovi, a seksualni tsunami je odmah zapljusnuo i europsko društvo. Što je biookidač revolucije? Pronalazak razvikane antibekbi pilule i lateks prezervativi, tvrdi se.

Ali, zaboravite pilulu. Za suvremeni odnos prema seksualnosti odgovoran je penicilin, više od desetljeća stariji od pilule. Tako barem tvrdi američki ekonomist Andrew Francis sa Sveučilišta Emory u Atlanti, dokazujući u svojoj studiji naslovljenoj »Nadnica za grijeh: Kako je otkriće penicilina preoblikovalo suvremenu seksualnost« da je korištenje ovog antibiotika pedesetih godina dovelo do značajnog smanjenja sifilisa, oslobodivši ljude straha od te strašne »božje kazne za blud«.

SIFILIS - NADNICA ZA RAZBLUD

Sifilis je doista podmukla infekcijska bolest koju uzrokuje bakterija *Treponema pallidum*, a prenosi se prvenstveno spolnim odnosom (naročito često pri spolnom odnosu muškarca s muškarcem) preko sluznice i samo od osobe do osobe. Uzročnik može tinjati u tijelu do dvadesetak godina, bolesnik je pun rana, dolazi do oštećenja unutarnjih organa, a u kasnoj fazi do propadanja živaca i moždanih funkcija, posljedice čega su paraliza, demencija i smrt.

POSTAJE LI SEKS PONOVO SKUPA ROBA?

Autor tportal.hr - Davorka Grenac

Nedjelja, 24 Veljača 2013 18:35 - Ažurirano Nedjelja, 24 Veljača 2013 18:39

Kako sifilis pojede mozak, najbolje dokazuje primjer američkog mafijaša Al Caponea koji je od te bolesti umro u 48. godini. Zarazio se još u mladosti, a njegov liječnik je izjavio da je godinu dana prije smrti imao mentalne sposobnosti 12-godišnjeg djeteta. Sumnja se da susifilisom bile zaražene mnoge poznate ličnosti, od Henrika VIII, engleske kraljice Marije I, Hitlera, Ivana Goznog i Lenjina, do Beethovena, Toulouse-Lautreca, Gauguina, Baudelairea. Promiskuitetni Shakespeare je umro od trovanja živom, kojom se u njegovo doba liječila ta bolest. Prema nekim teorijama opisuje ju još Hipokrat, a prema drugima, u Europu ju je prenijela Columbova ekipa iz Novog svijeta.

Svejedno, sifilis se doista smatrao nadnicom za razblud, protiv kojega je jedina potpuno sigurna zaštita (kako prije, tako i danas) bila apstinencija. Ono što je kasnije bila sida, to je sifilis bio tridesetih i četrdesetih godina, kada je 1939. od te bolesti u SAD-u poumiralo 20.000 ljudi. Novinski oglasi su i početkom pedesetih upozoravali na oprez, jer je »1.500.000 Amerikanaca zaraženo sifilisom ili gonorejom, a da to ne znaju«. Društvo pedesetih stoga i nije bilo baš toliko licemjerno po pitanju seksa, kakvim ga doživljavamo danas, kaže Andrew Francis, jer je imalo razloga za propovijedanje suzdržanosti.

Zašto jedan ekonomist, naučen na baratanje pojmovima kao što su profit, cijena ili dividende, analizira nešto tako nemjerljivo kao što je ljudska intima, ukoliko nije riječ o prostituciji? Francis, naime, i seks tumači rječnikom ponude i potražnje, više i niže cijene. Govoreći ekonomskim jezikom, slobodna ljubav je u doba sifilisa bila naprosto preskupa, budući da je cijena seksa mogla biti smrtonosna bolest. A onda je došao penicilin, zahvaljujući kojemu je od 1947. do 1957. broj mrtvih smanjen za 75, a broj novooboljelih za 95 posto. Oslobođena bolesti, Amerika je bila spremna za procvat »demokratizacije požude«, tvrdi Andrew Francis.

KAKO JE SEKS ZNATNO POJEFTINIO?

Seks više nije morao biti hazard i znatno je pojeftinio, a vrijednost mu je dodatno oborila pilula, sve do pojave side početkom osamdesetih, kada je ponovno postao vrlo skupa roba, za koju su visoku cijenu, bez zaštite, bili spremni platiti samo najhrabriji, naročito među gej populacijom. U jednoj ranijoj studiji naslovljenoj 'Ekonomija seksualnosti: Kako HIV/sida utječe na homoseksualno ponašanje u SAD-u', isti autor je istraživao koliko je homoseksualaca u strahu od AIDS-a prešlo u heteroseksualce, a koliko je heteroseksualnih žena potražilo homoseksualne partnerice.

Ali razvojem novih lijekova kojima se sve uspješnije kontrolira AIDS i produžava životni vijek, rizik je sve manji, pa cijena ponovno pada, 'demokratizacija požude' opet uzima maha, a hiperseksualizirano društvo postaje supermarket sa stalnim sniženjima i rasprodajama. No u supermarketu opet se pojavljuje roba s greškom: prošle godine Njemačka se javnost usplahirila zbog 3.700 novozaraženih sifilisom, čime se raširenost zaraze vratila na razinu iz 1986. godine, piše njemački Die Welt. U Kaliforniji je istodobno izbila epidemija sifilisa u porno industriji, a jedan od glavnih prijenosnika je porno zvijezda Marcus J. Spencer, zarazivši, kako sam sumnja, nekoliko stotina glumaca. Puno za bolest koja se do 2000. držala pod kontrolom u zapadnoj civilizaciji, a nitko još ne zna razloge povratka. I u nas je početkom novog milenija došlo do skoka, pa je 2006. bilo 48 zaraženih, ali se 2008. godine smanjio broj na 33 zaražene osobe.

Mogu li se promjene u seksualnom ponašanju tumačiti samo biološkim i medicinskim razlozima? Naravno da ne mogu, ali mogu potaknuti na razmišljanje o skupom i jeftinom seksu.